

ZRTVE EPIDEMIJE

Gostinci so se znašli na robu obupa

Gostinstvo je bilo že v prvem valu epidemije med najbolj prizadetimi dejavnostmi. Ker si mnogi od tedaj niso niti približno opomogli, jim ob ponovnem zaprtju grozi propad, zaposlenim pa brezposelnost. Tisti, ki si to lahko privoščijo, si začasno pomagajo z naročili ter osebnim prevzemom jedi in pijač.

✂ Igor Dernovšek

»To je katastrofa. Še od prvega zaprtja se nisem pobral, poleti je bilo ravno toliko prometa, da je bilo za sproti. Lokal je v najemu, tako da smo morali kljub zaprtju plačevati najemnino, vodo, elektriko ... Odpuščati nismo hoteli, saj nam je vsakega žal, ljudje imajo družine, otroke. Za plače petih zaposlenih sem nakazal denar iz svojih prihrankov, vendar je za regres zmanjkalo,« pojasnjuje Darko Bagari iz ljubljanske restavracije Tartuf.

Po njegovih besedah gre zdaj v gostinstvu resnično za borbo za preživetje. Da bi vsaj nekaj zaslužili, lokala ob novih ukrepih niso zaprli, ponujajo osebni prevzem hrane ob vnaprejšnjem naročilu. A to še zdaleč ne pokrije vseh stroškov, opozarja Bagari, saj to pomeni le približno četrtno lanskega prometa. Zato razmišlja, ali bi se z gostinstvom sploh še ukvarjal.

Z osebnim prevzemom si v teh časih pomagajo tudi v bifeju Shakira na ljubljanski tržnici. »V primerjavi s prejšnjim popolnim zaprtjem, ki je trajalo kar dva meseca, zdaj niti ni tako slabo. Gostov je zaradi tržnice ter bližnjih ustanov in podjetij kar nekaj, tako da ustvarimo skoraj polovico običajnega prometa. Če bo tako kot zdaj, bomo, vsaj upam, imeli za plače in bomo nekako preživeli,« pojasnjuje lastnica bara Zekira Kavazović, ki je morala svoja dva zaposlena v prvem valu epidemije poslati na čakanje na delo.

Niso si še opomogli od pomladanskega zaprtja

Sekcija za gostinstvo in turizem pri Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije (OZS) je prejšnji teden pozvala vlado, da pomaga okoli 8200 gostincem, ki skupaj zaposlujejo več kot 20.000 ljudi. »Gostinci so na robu obupa, ker jim je onemogočeno delo, poleg tega pa si še niso opomogli od spomladanskega zaprtja,« opozarja predsednik sekcije Blaž Cvar. Natančnih podatkov o posledicah novih vladnih ukrepov še nimajo, so se pa nanje, kot pravi, že obrnili številni gostinci, ki so bili zaradi ukrepov prisiljeni znova zapreti svojo dejavnost.

»V prvem valu epidemije je večina članov koristila ukrep čakanja na delo doma, vendar pa smo drugi val pričakali v slabši kondiciji kot v prvem valu. Rezerv med gostinci ni več,« pojasnjuje Cvar. Po njegovem mnenju bodo posledice odvisne od tega, koliko časa bo trajal ukrep zaprtja gostinskih lokalov. »Vsekakor pa ocenjujemo, da bo ugasnilo več podjetij kot v prvem valu, s tem pa tudi številna delovna mesta v gostinstvu,« dodaja.

Gostinci pričakujejo od države konkretno pomoč. »Nadomestila stroškov plač, davke, fiksne stroške, nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča, posojila ... Vse to bomo morali plačati, a nimamo kje vzeti, če ne obratujemo,« opozarja Cvar. Od vlade zahtevajo, da gostincem v celoti pokrije nadomestila plač za zaposlene na čakanju, izplača temeljni dohodek nosilcem dejavnosti in vse fiksne stroške ter zamrzne posojilne obveznosti. Sekcija vlado poziva k razmisleku, da bi gostincem omogočili opravljanje dela vsaj na terasah in v tistih občinah, ki imajo dobro epidemiološko sliko.

Nad ponovnim zaprtjem gostinskih lokalov so ogorčeni tudi v Sindikatu gostinstva in turizma Slovenije. »Da bo vlada ob drugem valu epidemije znova zaustavila panogo gostinstva in turizma, nikakor nismo pričakovali. Kakšne bodo posledice ponovnega zaprtja dejavnosti, je težko napovedati, bo pa zagotovo še več brezposelnih, socialnih, psihičnih stisk in revščine,« pravi generalna sekretarka sindikata Breda Črnčec. Dodaja, da so bili turistični boni v pomoč le alpske-

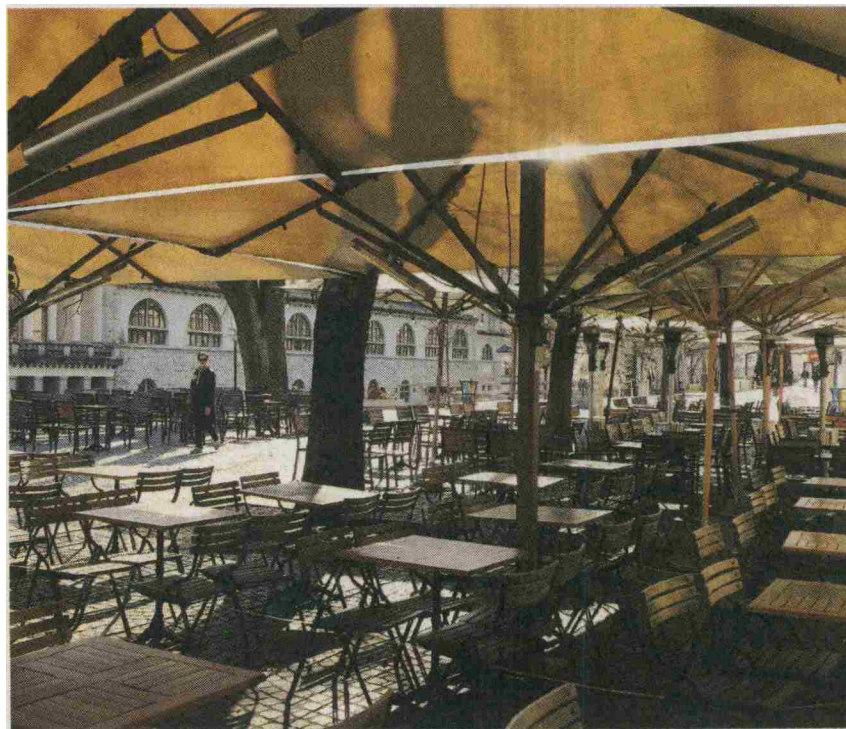
mu, obmorskemu in termalnemu turizmu, »vsem tistim, ki niso imeli nasanitvenih zmogljivosti, pa niso prinesli ničesar.«

Upad prodaje aprila kar 85-odstoten

Po podatkih GZS se je prodaja v gostinstvu v letošnjih prvih sedmih mesecih v primerjavi z enakim lanskim obdobjem skrčila za 33,9 odstotka, pri čemer je aprila, v najbolj kritičnem mesecu prvega vala epidemije, upad obsegal kar 85,4 odstotka. Število delovno aktivnih v dejavnosti strežbe jedi in pijač se je po podatkih Sursa od februarja, ko jih je bilo 26.693, do avgusta zmanjšalo za 1278 oseb. Brezposelnost je najbolj zrasla aprila, ko je bilo brezposelnih za skoraj 2400 več kot marca. V naslednjih mesecih je to število upadalo, za kar so zaslužni vladni ukrepi. Na čakanju na delo je bilo denimo aprila kar 22.716 zaposlenih pri 3928 delodajalcih. x

Odpuščati nismo hoteli, saj nam je vsakega žal, ljudje imajo družine, otroke. Za plače petih zaposlenih sem nakazal denar iz svojih prihrankov, vendar je za regres zmanjkalo.

Darko Bagari, restavracija Tartuf

Gostince, ki si še niso opomogli po zaprtju lokalov in obratov spomladi, so doleteli novi omejevalni ukrepi. Bojan Velikonja DOKUMENTACIJA DNEVNIKA